

Jyri Mikkola
metsätalousinsinööri, luontokartoittaja

LAUSUNTO

26.10.2025

Evästie 8 B 34

01360, Vantaa

p: 0400-372433

Kirkkonummen ympäristöyhdistykselle

Olen tutustunut Kirkkonummen ympäristöyhdistyksen pyynnöstä Kirkkonummen kunnan metsästrategiaan (metsäohjelma) liitteineen.

Strategiassa pistää silmään se, että liitteissä esitetyt konkreettiset metsienkäsittelytoimet ovat joiltakin osin ristiriidassa varsinaisessa strategiatekstissä Kirkkonummen kunnan omistamille metsille asetettujen kehittämistavoitteiden kanssa:

- 1) Metsänhakkuut ylipäänsä ja päätehakkuut erityisesti vähentävät merkittävästi metsän hiilivarastoa, ja siten myös hiilen nettonielua metsässä. Harvennushakkuidenkin osalta vain tasapituisiin, tiheisiin ensiharvennusikäisiin metsiin tehtyjen harvennusten jälkeen jäljelle jääneiden puiden nopeutunut kasvu voi kyetä kompensoimaan hakkuusta aiheutuneen hiilivaraston menetyksen, muissa harvennuksissa tätä ei tapahdu. Hakkuilla siis pääsääntöisesti pienennetään metsän nettohiilinielua, ei kasvateta sitä.
- 2) Liitteissä mainitaan että:
"Kunnan omistamien metsien hoito- ja käsittelytavat valitaan sen mukaan, mihin RAMS 2020 -luokkaan metsä on sijoitettu. Metsien sijoittelu RAMS 2020 -luokkiin tehdään luonnonhoitosuunnitelman teon yhteydessä ja sitä tarkistetaan toimenpideohjelman käsittelyn yhteydessä"

RAMS on järjestelmä, joka sopii kyllä puistojen ja avoimien alueiden hoidon ohjaukseen, mutta ei sovellu (eikä koko olemassaoloaikanaan ole soveltunut) metsien käsittelyn ohjaukseen muutoin, kun luokkien M1 (arvometsä) ja S (suojelualue) osalta. Syynä tähän on se, että se lähestyy metsänkäsittelyä puutarhanhoitona, ja tarjoaa niin yksittäisten metsikkökuvioiden kuin laajempienkin alueiden käsittelyyn liian kaavamaisia ratkaisuja, jotka ovat hyvän metsäsuunnittelun ja -metsänhoidon ammattietiikan vastaisia. Yksittäisen metsikkökuvion tai laajemman alueen käsittelytapa tulee valita kohteen ominaispiirteiden perusteella, ottaen huomioon sekä kohde omana itsenään että osana laajempaa kokonaisuutta. RAMS-järjestelmä metsissä on "häntä heiluttava koiraa" -tyyppinen ratkaisu, jonka käyttäminen metsien hoidon ohjaamiseen on osoitus ammattitaidottomuudesta, eikä sitä tähän tarkoitukseen käytä yksikään sellainen Suomalais-kunta, jonka metsäsuunnittelu on nykypäivän vaatimusten

tasalla. Sen sijaan RAMS-luokitusta käytetään kuntametsien tilastointin siten että kun metsikkökuviolle on määritetty sen tarvitsemat käsittelytoimenpiteet (jotka kuntametsissä ovat usein ”ei toimenpiteitä”), kuvio tilastoidaan siihen RAMS-luokkaan jota se tällä perusteella parhaiten vastaa. Kirkkonummen tapauksessakin metsänkäsittelytoimien valitseminen hoitoluokan perusteella eikä päinvastoin, vaarantaisi strategian luonnonarvojen ja virkistysarvojen vaalimista edellyttäviä tavoitteita.

Strategiassa puhutaan myös metsien suhteen ”kokonaistaloudellisuudesta”, ja annetaan vähintään rivien välissä ymmärtää, että kunnan omistamista metsistä saatavalla metsätaloustulolla voisi olla jotain oleellista merkitystä Kirkkonummen kuntatalouden kannalta. Jo pelkästään sen perusteella minkä laatuista Kirkkonummen omistamat metsät ovat, mukaan lukien luonto- ja virkistysarvojen säilyttämisen ja lisäämisen aiheuttamat rajoitukset niiden hakkuumahdollisuuksille, voidaan todeta ettei näissä metsissä ole edellytyksiä talousmetsätoiminnalle (eikä niitä siitä syystä enää pitkään aikaan ole sellaiseen käytettykään, vaikka talousmetsiksi luokiteltuja metsiäkin kunnalla on), ja niistä saatavat hakkuutulot ovat kuntatalouden kokoon verrattuna hyvin vähäisiä satunnaistuloja – eikä mikään muu ole tulevaisuudessakaan mahdollista. Eikä metsätalouden harjoittaminen kuulu edes kunnan ydintehtäviin. Strategia myös sivuuttaa taloudellisen kestävyys osalta sen, että mahdollisesti päätehakattavista metsistä koituu hakkuuta seuraavina vuosikymmeninä kunnalle ainoastaan menoja metsänuudistamisveloitteen, taimikonhoidon jne. muodossa. Ainoat tapaukset, joissa puunmyyntituloilla voi olla kunnan taloudessa oikeaa merkitystä, ovat sellaiset väkimäärältään pienet kunnat, joilla on väkimääräänsä nähden paljon sellaista metsää johon ei kohdistu erityisiä luonnonsuojelu- tai virkistystarpeita, tai sellaiset tapaukset, joissa kunta myy paljon järeää puustoa rakennusmaaksi kaavoitetuilta tonteilta, joita metsänuudistamisveloite ei koske.

Jari Mikkola